

Studieplan för forskarutbildning i tillämpad konst och konsthantverk vid Göteborgs universitet

1. Beslut

Föreskrifter rörande forskarutbildning respektive tillträde till forskarutbildning finns i högskoleförordningen, kap. 6 och 7 (SFS 1993:100)

Denna studieplan är fastställd av konstnärliga fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet 2008-06-04. Studieplanen gäller fr.o.m. 2008-06-04

2. Utbildningens mål

2.1 Allmänna nationella mål

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

2.2 Lokala mål vid Göteborgs universitet

Utbildningens mål är att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att

- självständigt kunna bedriva forskning samt
- bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet genom framställandet av en vetenskaplig avhandling

Utbildningen på forskarnivå skall

- utveckla doktorandens kommunikativa och pedagogiska färdigheter vad gäller att uttrycka sig väl i tal och skrift såväl inom som utanför akademiska sammanhang.
- ge doktoranden kunskap om planering, ledning och genomförande av forskningsprojekt
- ge möjlighet till internationella kontakter t.ex. i form av medverkan vid forskningskonferenser och/eller vistelse vid utländskt lärosäte.

2.3 Ämnesspecifika mål

Ämnesbeskrivning:

Ämnet behandlar förutsättningarna och formerna för produktion, distribution och bruk av konsthantverk och tillämpad konst. Ämnet har sin tyngdpunkt i den konstnärliga processen, gestaltningen och reflektionen.

Målet för utbildningen på forskarnivå vid Högskolan för design och konsthantverk är att utbilda forskare med förmåga att fördjupa och vidga kunskapsbasen inom ämnet samt att främja forskningsanknytningen inom undervisningen i tillämpad konst och konsthantverk.

Den konstnärliga forskarutbildningens tyngdpunkt ligger i konstnärligt självständigt arbete. Utbildningen ska leda till att doktoranden bibringas såväl bredd som djup i sina kunskaper samt god förmåga att behandla problemställningar inom området. Utbildningen skall ge de studerande en bred orientering inom ämnesområdets teori samt en överblick över forskningen inom angränsande områden, såsom fri konst och design.

Utbildningen på forskarnivå har även som mål att doktoranden utvecklar relevanta metoder för redovisningen av sina resultat genom att undersöka och diskutera konstnärliga gestaltungsformer och uppmärksamma gränsområdena mellan konstnärligt och vetenskapligt arbete.

Utbildningen på forskarnivå inom tillämpad konst och konsthantverk ska leda fram till en filosofie doktorsexamen, alt. filosofie licentiatexamen, genom framläggande av ett självständigt arbete – en doktorsavhandling, alt. licentiatavhandling – av hög kvalitet.

3. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att antas till utbildningen krävs att den sökande uppfyller kriterier för grundläggande och särskild behörighet i enlighet med vad som anges i Högskoleförordningen, 7 kapitel.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningen 7 kapitel § 39, den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå, eller
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Sökande som före 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till utbildningen på forskarnivå har enligt övergångsbestämmelse i Högskoleförordningen denna grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock som längst till utgången av 2015.

Fakultetsnämnden får medge undantag från kravet på grundläggande behörighet. För behörighet krävs dock alltid att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att genomgå utbildningen.

3.2 Särskild behörighet

För särskild behörighet i ämnet tillämpad konst och konsthantverk krävs gedigna konstnärliga erfarenheter inom området, liksom dokumenterat intresse för reflekterande, forskningsrelaterade frågeställningar och processer, motsvarande en magister- eller masterexamen.

3.3 Antagning och urval

Ansökningar ställs till konstnärliga fakultetskansliet och sänds till registator vid Göteborgs universitet. Beslut om antagning av studerande till utbildningen på forskarnivå samt beslut om det högsta antal doktorander som samtidigt får finnas antagna till utbildningen på forskarnivå i tillämpad konst och konsthantverk fattas av konstnärliga fakultetsnämnden. Grundläggande behörighetsprövning, strategiskt urval samt rangordning görs av antagningsgruppen vid konsthantverk HDK. Till utbildningen på forskarnivå får endast antas det antal doktorander som kan erbjudas godtagbara villkor i fråga om handledning och övriga studievillkor.

Endast studerande som avser att bedriva forskarstudier med en omfattning av lägst 50% får enligt högskoleförordningen antas till utbildningen. Vidare får endast sådana sökande antas som i enlighet med högskoleförordningens krav och riktlinjer kan konstateras ha försörjningen garanterad för hela utbildningstiden.

Urval mellan sökande till utbildningsplats inom utbildningen på forskarnivå sker på grundval av inkomna ansökningshandlingar och intervjuer med de mest meriterade sökande. Kriterier för urval bland de sökande är konstnärlig kvalitet och självständighet samt förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen.

4. Utbildningens uppläggning

Utbildningen på forskarnivå i tillämpad konst och konsthantverk omfattar sammanlagt 240 högskolepoäng (doktorsexamen) eller 120 högskolepoäng (licentiatexamen).

Utbildningen består av en del konstnärligt reflekterande arbete med individuell handledning motsvarande högst 150 högskolepoäng för doktorsexamen eller högst 75 högskolepoäng för licentiatexamen och en del av för avhandlingsarbetet ämnesspecifika kurser eller motsvarande om minst 60 högskolepoäng för doktorsexamen eller minst 30 högskolepoäng för licentiatexamen. I övrigt ingår deltagande i fakultetsgemensamma kurser motsvarande minst 30 högskolepoäng för doktorsexamen eller 15 högskolepoäng för licentiatexamen. Förskjutningar inom dessa ramar är möjliga för doktorand och handledare att föreslå i den individuella studieplanen.

Utbildningen ska normalt slutföras inom fyra år för doktorsexamen eller två år för licentiatexamen under förutsättning att den studerande bedriver sina studier på heltid.

4.1 Utbildningens innehåll

Forskarutbildningen i Tillämpad konst och konsthantverk består av tre komponenter: enskilt konstnärligt reflekterande arbete med individuell handledning; fakultetsgemensamma kurser; individuellt valda ämnesspecifika kurser.

Arbetet kommuniceras fortlöpande i seminarier tillsammans med andra studerande och med handledare. Även presentationer av forskning och arbetsätt för studenter vid Tillämpad konst och konsthantverk ingår, i form av seminarier.

Den forskarstuderandes arbete är att se som en sammanhängande helhet, där reflektion och praktisk konstnärlig gestaltning inkluderar varandra.

Den studerandes individuella studieplan ska föreligga i skriftlig form. Där ska delmomentens mål och poängtal anges, liksom formerna för kunskapskontroll. Varje delmoment ska ha en examinator.

4.2 Licentiatexamen

För en licentiatexamen, som kan utgöra ett etappmål mot en doktorsavhandling, gäller överlag samma premisser som för en doktorsavhandling.

4.3 Doktorsavhandling

Doktorsavhandlingen ska redovisa den studerande konstnärens förmåga att arbeta såväl konstnärligt gestaltande på hög nivå, som reflekterande och probleminriktat. Avhandlingen ska offentliggöras i samband med disputation och ingår oavsett publikationsform i övrigt i konstnärliga fakultetens skriftserie.

4.4 Tillgodoräkning av tidigare utbildning

En doktorand som vid en högskola inom landet har gått igenom en del av utbildningen på forskarnivå i samma ämne med godkänt resultat, kan få tillgodoräkna sig detta. En doktorand får också medges rätt att tillgodoräkna sig utbildning vid utländsk läroanstalt. Prövning av huruvida en tidigare utbildning skall tillgodoräknas ankommer på examinator. Poäng som ingår i förkunskapskraven får inte tillgodoräknas i utbildningen på forskarnivå.

4.5 Utbildningens organisation

Grunden för utbildningen utgörs av ett självständigt konstnärligt reflekterande arbete. Utvecklingen av detta arbete presenteras löpande i individuell handledning, liksom vid ämnesspecifika och fakultetsgemensamma seminarier. Seminarieverksamhetens huvuduppgift är att utveckla det konstnärliga områdets kunskapsbas och forskningspraxis. På seminarierna behandlas forskningsproblem och doktoranden får här tillfälle att lägga fram sitt forskningsarbete för diskussion, och ta del av övriga seminariedeltagares forskningsarbete i dess olika stadier. Varje doktorand ska medverka aktivt i seminarierna.

De fakultetsgemensamma seminarierna är obligatoriska för alla doktorander, som en del av själva doktorandutbildningen. Varje doktorand bör hålla ett fakultetsgemensamt seminarium per år då 25, 50, respektive 75 procent av avhandlingsarbetet samt den färdiga avhandlingen redovisas.

4.6Handledning

För varje forskarstuderande ska utses en huvudhandledare med huvudansvar för forskarstudenten, inklusive individuellt handledningsarbete. Som biträdande handledare kan utses en person för hela utbildningen, eller olika personer för olika delar av arbetet. Doktorander har rätt till handledning i den omfattning som fastställs av fakultetsnämnden. Den doktorand som så begär, ska få byta handledare. Anhållan om byte av handledare skall ställas till konstnärliga fakultetsnämnden. Frågan bereds av Forskarutbildningsrådet.

Handledaren ska i dialog med doktoranden ge råd och anvisningar för hur kunskap relevant för avhandlingsarbetet kan sökas, samt på vilket/vilka sätt avhandlingsarbetet bör planeras och genomföras. Doktoranden ska genom regelbunden kontakt hålla handledaren informerad om arbetets fortskridande och inhämta råd om den vidare uppläggningsen. Den individuella handledningen kan även kompletteras med handledning i grupp.

4.7 Individuell studieplan

I enlighet med högskoleförordningen skall för varje forskarstuderande upprättas en individuell studieplan. Denna individuella studieplan, vilken skall godkännas av fakultetsnämnden, skall vara skriftlig och undertecknas av den forskarstuderande och huvudhandledaren. Studieplanen skall täcka hela utbildningstiden, innehålla försörjningsplan för hela studietiden och, senast från och med andra heltidsåret, innehålla en plan för avhandlingsarbetet. Studieplanen revideras gemensamt en gång om året av den forskarstuderande och huvudhandledaren för godkännande av konstnärliga fakultetsnämnden.

5. Examination

Examinationsform och former för kunskapskontroll utformas individuellt i samband med utarbetandet av individuell studieplan. Utformningen tar hänsyn till doktorandens specifika inriktning med avseende på ämnesområden inom ramen för forskningsområdet Tillämpad konst och konsthantverk.

Bedömningen av doktorandens arbete ska ske med avseende på kunskapsdjup och förtrogenhet inom det område doktoranden valt, samt med avseende på förmågan att problematisera och analysera, samt med avseende på ett kritiskt förhållningssätt och konstnärlig gestaltungsformåga.

5.1 Doktorsavhandling

För doktorsexamen krävs att doktoranden blivit godkänd i de utbildningsmoment (högst 150 högskolepoäng) som behandlar doktorandens eget konstnärliga reflekterande arbete och de kursmoment som inkluderas utifrån arbetet. Dessutom ska doktoranden ha blivit godkänd i de fakultetsgemensamma kurserna (30 högskolepoäng). Det är nödvändigt att doktoranden dokumenterat sitt konstnärliga praktiska arbete såväl under processen som i färdiga redovisningar.

Doktorsavhandlingen ska ha framlagts och försvarats muntligt vid en offentlig disputation eller motsvarande, och granskats av en opponent. Vid bedömningen tas hänsyn till såväl avhandlingens innehåll som till försvaret av den.

5.2 Licentiatavhandling

För licentiatexamen krävs att den forskarstuderande har blivit godkänd i de utbildningsmoment (högst 75 högskolepoäng) som behandlar doktorandens eget konstnärliga reflekterande arbete och de kursmoment som inkluderas utifrån arbetet. Dessutom ska doktoranden ha blivit godkänd i de fakultetsgemensamma kurserna (15 högskolepoäng). Det är nödvändigt att den forskarstuderande dokumenterat sitt konstnärliga praktiska arbete såväl under processen som i färdiga redovisningar.

Arbetet ska läggas fram och diskuteras offentligt vid en opposition eller motsvarande, och granskas av en opponent.

5.3 Betyg

Doktorsavhandlingen, licentiatavhandlingen och de enskilda utbildningsmomenten bedöms med något av betygen Godkänd eller Underkänd.

5.4 Examensbevis

Examensbevis utfärdas av rektor för Göteborgs universitet.

5.5 Examensbeteckning

Examen inom forskarutbildningen ska ges beteckningen filosofie licentiatexamen respektive filosofie doktorsexamen i Tillämpad konst och konsthantverk vid konstnärliga fakulteten, Göteborgs universitet.

6. Ansökan

Ansökan om antagning sänds till konstnärliga fakultetskansliet vid Göteborgs universitet och ska innehålla dokumentation som styrker den sökandes grundläggande och särskilda behörighet, samt övrig dokumentation av konstnärlig eller annan verksamhet som kan vara av värde vid bedömningen av den sökandes möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Den sökande ska alltid bifoga en projektbeskrivning som beskriver den sökandes intresse för ämnesområdet och avhandlingsämnets inriktning och frågeställningar. Dessutom ska bifogas en tidplan för arbetet samt uppgifter om finansiering av studierna. Antagningsgruppen kan vid behov begära kompletterande arbetsprover.